

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום חמישי כ"ז בניסן תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

כתובות - ע"ג

1. **קידשה על תנאי שאין בה נדרים, ואח"כ כנסה בסתם מבלי להתנות. מה הדין אם מצא בה נדרים?**
 רב: צריכה ממנו גט. כיון שאינו רוצה שתהא בעילתו זנות ובעל לשם קידושין, ומ"מ כיון שמקפיד על תנאו תצא בלא כתובה. **שמואל:** אינה צריכה הימנו גט, כיון שבועל על דעת תנאו הראשון.
2. **היכן מצינו מחלוקת דומה שנחלקו רב ושמואל [האם עושה בעילתו זנות]?**
 קטנה שלא מיאנה ולאחר שגדלה בא עליה בעלה ומיאנה בו ונישאה לאחר.
לרב: אינה צריכה גט משני, כיון שהראשון בא עליה לשם קידושין שהרי יודע שאין קידושי קטנה כלום ואין אדם עושה בעילתו זנות. **לשמואל:** צריכה גט משני, כיון שכל הבעל בועל על דעת קידושין הראשונים, והם תפסו רק מדרבנן.
הטעם שהוצרכו לחלוק פעמיים: א. לחדש את דעת רב אף כשיש תנאי, [וסבר שקיימה את התנאי ולא נתכוון לקדשה בביאה].
 ב. לחדש את דעתו של שמואל אף כשאין תנאי, [והכל יודעין שאין מעשה קטנה כלום ומסתבר שנתכוון לקדשה בביאה].
3. **לפי שמואל הסיפא של משנתנו עוסקת בקידשה סתם וכנסה סתם ותצא בכתובה, כיון שאומר אי אפשר באשה נדרנית. מדוע מ"מ צריכה גט?**
רבה: מדרבנן, שלא תראה אשת איש יוצאת בלא גט.
רבא: צריכה גט מספק, האם סתם בני אדם רוצים אשה נדרנית. אבל כתובה אין לה כיון שמספק לא מוציאים ממון.
4. **רבה פירש את מחלוקת רב ושמואל בענין 'קדשה על תנאי וכנסה סתם' באופן אחר, כיצד?**
נחלקו בטעות אשה אחת כעין שתי נשים - קידש אשה על תנאי וגרשה קודם שנשאה ואחר כך כנסה שנית בלא תנאי - לרב צריכה גט כיון שלא סמך על תנאו הראשון וכנסה סתם, ולשמואל אינה צריכה גט שודאי כנסה על דעת תנאו הראשון.
אבל בטעות אשה אחת גרידתא - לכו"ע אינה צריכה ממנו גט.
אביי הקשה על כך כמה קושיות:
 - א. שנינו: קידשה בטעות [או] בפחות משהו פרוטה, או קטן שקידש, אע"פ ששלח אח"כ סבלונות אינה מקודשת, שמחמת קדושין ראשונים שלח. **ואם בעלה - לת"ק:** מקודשת. **לר' ישמעאל:** אינה מקודשת, ולכאורה מדובר בטעות נדרים ומוכח שגם באותה אשה, **לת"ק:** אם בעלה, מקודשת. **דחה רבה:** 'טעות' היינו שקדשה פחות משהו פרוטה. **ונחלקו האם** אדם יודע שאין קדושין תופסין בפחות משהו פרוטה, ומתכוין לקדשה בביאה, או שאינו יודע ולא נתכוין לקדשה.
 - ב. שנינו: 'הריני בועלך על מנת שירצה אבא' ואביה לא רצה - **לת"ק:** מקודשת. **לר' שמעון:** אינה מקודשת. ולכאורה סברת ת"ק שאינו עושה בעילת זנות ונתכוין לקדש בביאתו אף אותה אשה שהתנה עמה. **דחה רבה:** המחלוקת היא באופן ששמע האב ושתק - **לת"ק** כוונת התנאי 'שירצה' היינו שישתוק, ולר' שמעון צריך שיאמר רוצה.
 - ג. שנינו: אשה שנתגרשה מבעלה והחזירה ומת בלא בנים, **לחכמים:** מתייבמת, **לר"א:** אינה מתייבמת.**מ"מ מודים חכמים לרבי אליעזר,** בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, ונחשבת 'תומה בחיי האב' כיון שיצאה מרשותו, והחזירה בעלה וקידושיה מדרבנן - חולצת ולא מתייבמת, מפני שגירושיה הראשונים הם מדאורייתא, וחזרתה הועילה רק מדרבנן.
אבל - אם גירשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא גדולה, או שהחזירה כשהיא קטנה וגדלה **אצל,** ומת - לחכמים: מתייבמת, כיון שהקידושין השניים חלו מדאורייתא, לרבי אליעזר: חולצת ולא מתייבמת, ומוכח בדעת חכמים, באשה אחת, כשגדלה בעלה לשם קידושין.
דחה רבה: מחלוקתם היא האם אדם יודע שאין קידושי קטנה כלום וגמר ובעל לשם קידושין או שאינו יודע ואינו מתכוין לקדשה, אבל בעשה תנאי באותה אשה ואח"כ בעלה לכו"ע על דעת תנאו הראשון בעל.